

DALYKO APRAŠAS

Dalyko pavadinimas	Kodas
Rusijos istorija XVIII–XIX a.	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
asist. dr. R. Gaidis	Istorijos fakultetas, Naujosios istorijos katedra, Istorijos studijų programa (2024)

Studijų pakopa	Dalyko paskirtis	Dalyko tipas
I pakopa	Studijų krypties (SK1)	Pasirenkamas

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	4 arba 6 semestras	lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	134 val.	54 val.	80 val.

Dalyko tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Išaiškinti studentams XVIII – XIX amžių Rusijos istoriją, išryškinti šios istorijos periodizacijos ir chronologijos problemas, supažindinti su pagrindine temos rusų ir užsienio istoriografija. Aptarti valstybingumo raidą ir modernybės iššūkius, imperinę Rusijos politiką prijungtose, aneksuotose ir užkariauotose kraštuose. Išnagrinėti pagrindinius socialinės, ekonominės ir kultūrinės Rusijos istorijos etapus, rusų tautos ir jos modernios tapatybės formavimosi eigą ir aplinkybes. Aptarti Rusijos imperijos karinę ir užsienio politiką tarptautiniame kontekste XVIII – XIX a. Išaiškinti Lietuvos santykio su Rusija subtilybes ir tendencijas.		
Dalyko studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
1. Išmanys Rusijos istoriją, svarbiausius ekonominės, socialinės ir kultūrinės istorijos etapus ir jų pobūdį, šios valstybės ir rusų tautos santykį su Lietuva. Žinos pagrindines Rusijos istoriografijos kryptis, pažins pirminius šaltinius ir jų interpretavimo specifiką. 2. Gebės surasti, profesionaliai atrinkti, apdoroti, sisteminti ir vertinti Rusijos istoriografiją ir publikuotus istorinius šaltinius, gebės analizuoti prieštaringas istoriografines koncepcijas, rasti jų sąsajas, argumentuotai ir įtikinamai polemizuoti, moksliskai (re)konstruoti istorinį procesą, kurti logiškus istorinio tyrimo tekstus.	Probleminis dėstyto metodo, orientuotas į fundamentalių ir išsamų Rusijos praeities suvokimą, ugdantis giluminį jos suvokimą, pratinantis kūrybiškai taikyti žinias ir skatinantis sulyginti, kritiškai analizuoti ir apibendrinti skirtingas istoriografines koncepcijas, numatyti jų plėtojimo galimybes. Savarankiškas mokymasis.	Galutinis egzaminas Naratyvinis rašto darbas

3. Įgis istorinės informacijos, paieškos, apdorojimo, apibendrinimo ir vertinimo įgūdžius; patobulins analitinio, savarankiško, kritinio ir savikritiško mąstymo gebėjimus, gebės tiksliai ir adekvačiai vartoti sąvokas, terminus, formuluoti definicijas, įgis tarpdisciplininio tyrimo įgūdžių.	Per studijas sudaromos prielaidos savarankiškam studentų mokymuisi. Jie privalo savarankiškai atlikti šaltinių ir mokslinės literatūros paieškas, turi panaudoti gretutinių mokslų tyrimo duomenys, per seminarus gali grupėse kelti istorinius klausimus ir išdiskutuoti atsakymų į juos variantus. Savarankiškos studijos.	Darbo seminaruose vertinimas Naratyvinis rašto darbas.
4. Išsiugdys suvokimą apie Rusijos istoriją, jos istorinio kelio specifiškumą, rusų tautos mentaliteto ypatybes, išsiugdys tarpkultūrinę kompetenciją, atvirumą kitoms kultūroms, nepakantumą stereotipiniam, niveliuojančiam požiūriui į jų praeitį, gebės vertinti viso regiono istoriją atsižvelgdamas į geros kaimynystės ir sugyvenimo reikmes.	Gebėjimas suvokti kaimyninės šalies ir tautos mentalitetą ugdomas per paskaitas ir ypač per seminarus bei rengiant rašto darbą. Istorinių stereotipų išgyvendinimo ir kaimyninių tautų istorijai jautrių problemų perpratimo linkme formuluojamos rašto darbo temos ir organizuojamos seminarinės diskusijos. Savarankiškos studijos.	Darbo seminaruose vertinimas Naratyvinis rašto darbas

Tema	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Egzaminas	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
Rusijos istorija (lekt. dr. R. Gaidis) 5 kred.	44	2	6		2		54	70	Savarankiškas literatūros ir šaltinių skaitymas, pasirengimas seminarams, rašto darbo rašymas pasirinktinai vienoje iš trijų temų.
Pasirengimas galutiniam modulio egzaminui								10	Pasirengimas modulio egzaminui, savarankiškos studijos.
Iš viso	44	2	6		2		54	80	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
<i>Taikomas kaupiamasis vertiniamas</i> Galutinis egzaminas	50	Dalyko pabaigoje	Egzaminą raštu sudaro probleminių klausimų išdėstymas. Probleminiai klausimai skirti patikrinti, kaip studentas, baigdamas dalyką, suvokia istorinio proceso prielaidas, jo eigą, padarinius ir sąsajas su globalesniais reiškiniais, kaip sugeba įgytas žinias susisteminti, apibendrinti ir sutelkti jas į vientisą visumą. Taip pat tikrinama, kiek studentai suvokia lemtingus Rusijos istorijos procesus, įvykius, veikiančius ir šiandien Rusijos gyventojų pasaulėžiūrą. Vertinama 10 balų sistemoje šiais kriterijais: 10 balų: studentas puikiai žino ir supranta studijuotas temas. Jo atsakyme kelios esminės dalys susiejamos ir integruojamos į nuoseklią logišką visumą, studijuota medžiaga puikiai suprasta, nedaroma dalykinių klaidų. 8-9 balai: studentas žino ir gerai arba labai gerai supranta studijuotas temas; jo atsakyme kelios esminės dalys susiejamos ir integruojamos į nuoseklią logišką visumą, studijuota medžiaga gerai suprasta, nedaroma esminių dalykinių klaidų, nors gali būti neesminių formos ar turinio trūkumų. 6-7 balai: studentas susitelkia į keletą svarbių aspektų, tačiau nuosekliai logiškai jie nėra tarpusavyje susieti ir apibendrinti; daroma neatsitiktinių klaidų faktinės istorijos dėstyje. 5 balai: studento dalykinės žinios yra tik minimalios, padrikos, fragmentiškos, atsakymas sutelktas į vieną aspektą ar vieną studijuotos medžiagos elementą. 1-4 balai: studentas nesuvokia studijuotų temų, nedemonstruojami elementariausi disciplinos išmanymai reikalingi gebėjimai, trūksta pamatinių faktinių žinių, painioja išsitas epochas, arba yra užfiksuojamas nusirašinėjimo faktas.
Rašto darbas	30	Dalyko eigoje	Rašto darbas turi atitikti tokio pobūdžio darbų turinio ir formos reikalavimus. Naratyvinis rašto darbas turi parodyti, kiek studentas yra išstudijavęs savo tematikos šaltinius ir mokslinę literatūrą, kiek jis sugeba rašyti mokslinį tekstą, kiek jame įstengia susisteminti, apdoroti bei tinkamai cituoti šaltinius, kiek sugeba susekti istoriografinių koncepcijų kaitos procesą ir savarankiškai formuluoti problemą ir išvadas. 10 balų: vertinama, kai nepriekaištingai, įtaigiai išdėstoma pasirinkta tema, kai darbo struktūra aiški ir logiška, yra visos reikiamos jo dalys (įvadas, kur suformuluojama ir pristatoma tema, nurodomi tikslai, uždaviniai, metodai, kur yra šaltinių ir istorinės literatūros įvertinimas, temos analizė ir išvados), kai matomas mokslinio darbo pobūdis, stilius bei tyrimo kultūra. 8-9 balai: vertinama jei trūksta istoriografinio diskurso ir temos analizėje yra dalykinių spragų. 6-7 balai: skiriami jei trūksta argumentuotų išvadų – jose tematyti darbo santrauka. Nėra sąsajų tarp darbo dalių, bet į temą iš esmės atsakoma. 5 balai: rašto darbas atliktas paviršutiniškai, nepateikta savarankiškų išvadų. 1-4 balai: jeigu yra esminių trūkumų įvade ir tema iš esmės

			neišaiškinta.
Darbas seminaruose	20	Viso dalyko eigoje	10 balų: skiriama, kai studentas parengia seminarui tinkamą pranešimą, aktyviai ir prasmingai dalyvauja diskusijose, kritiškai vertina savo kolegų pranešimus ir teiginius, formuluoja problemas ir klausimus. 8-9 balai: skiriami, kai studento svarstymuose kelios esminės dalys susiejamos ir integruojamos į visumą, detalės susiejamos su išvadomis, analizuojama medžiaga gerai suprasta, bet pranešimas nėra išsamus. 6-7 balai: skiriami, kai dalyvaujama serminarų darbe, bet neparengia pranešimo. 5 balai skiriami, kai studentas nerengia pranešimo ir seminaro svarstymuose dalyvauja tik epizodiškai, 1-4 balai: jei beveik nedalyvaujama diskusijose, praleidžia daugiau kaip 1/3 seminarų.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Anisimov J.	2017	Imperatorių Rusija		Vilnius
Lieven D. edited by	2006	The Cambridge History of Russia. Imperial Russia 1689 - 1917	V. II.	New York
Riasanovsky N. V., Steinberg M. D.	2005	A history of Russia		New York
Papildoma literatūra				
Anisimov J.	2014	Rusijos istorija nuo Riuriko iki Putino: žmonės, įvykiai, datos.		Vilnius
Figes O.	2022	The story of Russia		London
Hosking G.	2003	Russia and Russians: a history.		Cambridge